

causa, tum etiam ex Concil. Trid. ubi expresse probatur *eff. 23. de reform. cap. 1. ante fin.* ubi loquendo de clericis voluntibus residere, in hac inquit: Quod si per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult ordinariis, per censuras Ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem compellere, nec executionem hanc, quolibet privilegium, &c. *63* Facit insuper prae oculis semper habendum Tridentini decretum de reformatione *eff. 25. cap. 3.* dum ita disponit, post princ. ibi, in causis vero judicialibus, mandatur omnibus judicibus Ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existantur, quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se, tam in procedendo, quam dissimilando, a censuris Ecclesiasticis, seu interdictis, sed licet eis, (si expedire videbitur in causis civilibus ad forum Ecclesiasticum quomodo libet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos per multas pecuniarias, que locis piis ibi existentibus, eo ipso quod exacte fuerint, assignentur, seu per captionem pignorum, personarumque distinctionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam, *64. c. 1.*) sequitur & facit. Quid si executio rea is, vel personalis adversus reos hac ratione fieri non poterit, si erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone arbitrio suo praeter alias penas servire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis (ut supra), si fieri poterit, erat a censuris abstinendum; sed si dicta executioni facile locus esse non possit, licet judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti, &c. At in nostro casu quando condemnatur etiam quis ad factum praescium, cum aliis fieri non possit executio, nec parti satisficeri, nisi per obedienciam, & implementum executorialium, compellendus est per capturam, seu executionem personalis, & demum per censuras, contumacia crescente, ex dicto Coiilio, & ex Supradictis: quemadmodum etiam pro qualibet executione censura fieri potest, & expediti, servato hujus decreti Tridentini ordine, apparebit ex Doctoribus mox citandis, & ex declaratione Cardinalium super eodem decreto, & ex Marta d.e. 15. num. 15. & seqq.

Hinc etiam est, quod condemnatus ad recipiendam aliquam in uxore in vigore alicuius obligationis, vel etiam privatæ, & comprobatae schedulae, quam fecit mulier, promittens illam in uxorem habiturum; co-gendus, & compellendus est per Ecclesiasticas censuras, promissionem adimpere, pro executione sententiatarum; ita per c. 1. & 2. de adult. ex literis; c. 3. sicut, & cap. requisito de sponsal. c. de illis, c. ex literis, & Felin. in cap. 1. n. 12. de pace, & alios tenetur eleganter Rota in terminis, in una decis noviss. ex recollectis per Farin. 15. per tot. f. 10. videnda oratione, quis harum sententiatarum executionem ita esse faciendam, late comprobata, ita tamen ut debeat precedere monitus, postmodum autem compulsion per censuras Ecclesiasticas, ut veriorem opinionem (aliis ab eo relatis rejectis) resolvit cum Tho. Sanch. de mar. lib. 1. disp. 29 per tot. ubi eleganter de hoc articulo, & alios plurimos Joan. Guter. de mar. 1. part. 1. 15. & princ. prosequitur etiam late Franc Card. Mant. in tract. de contract. tom. 1. lib. 3. tit. 18. ubi referit etiam causas, propter quas hujusmodi compulsion, & executio cessare debeat, inter quas quando ex executione & matrimonio timetur aliquod periculum, vel scandalum, & quando id contingat, vide late per eos D D.

Hinc non inutiliter queri potest, à declaratoria sententia incursum censuram, lata pro cuiuscumque rei judicatae executione, appellatio interjecta non defensiva, executor an vim facere declarabitur. Et vim fieri hanc licitam reputans appellationem, firmat Cimil. laetus in tract. de pen. Episcop. a n. 27. fol. 534. tom. 5.

it. novor. & facit pro eo quod latè suprà dixi l. 2. c. 15. 33. quod licet ab excommunicatione non licet appellare; tamen à declaratoria, aliquem in eam incidisse, permitti ut quoad utrumque effectum.

Sed contrarium sententiam, & opinionem, veram, & *68* indubitate repeto, quia talis declaratoria sententia est pars executionis rei judicatae, & quemadmodum non potest appellari à tota executione, minus à parte. Et quia cum à principali executionis judicio non suspendat appellario, pariter nec ab incidentibus interjecta, ut supra lib. 2. dixi c. 6. 17. 1. & seqq. Urde cum is, qui non appellavit infra decem dies à sententia sui natura appellabili, non poterit deinde appellare à citatione, quia iudex eum monet, ad videndum se declarari, & denuntiari, quia illa citatio est actus executionis, Lancelot. de attent. 2. p. 1. 2. lim. 5. n. 118. & 119. & faciunt quæ nos hoc lib. 4. c. 1. a prim. diximus, & latissime suprà 2. p. cap. 3. a. n. 12. om̄ seqq. à prim.

Et hanc nosti an lententiam, & opinionem contra *70* Camillum Plautium ubi proxime, tener Nicol. Garc. de benef. 1. p. c. 5. n. 58. loquendo in subexecutore literarum pensionis, dicit, quod cum causa sit executiva, declaratio non est appellabilis, licet nullam rationem nec auctoritatem pro se adducat. Sed idem terent loquentes in executione rei judicatae, de attent. Lancelot. 3. p. 12. lim. 21. num. 17. Scaccia de appell. q. 17. lim. 22. num. 43. & seqq. Cesar. Contard. in l. uni. lim. 19. in fin. & n. 20. *71* C. si momenta. poss. & loquendo in declaratoria incursum censuratum pro executione obligationis in forma Cameræ, ut non suspendat appellatio, sed vestiatur executionis natura, probat Gallic. ad for. cam. obl. in 2. p. 3. princ. in b. reliqua de procession. 43. junctis iis quæ scribi n. 38. & seqq. fol. 363. quem referens sequitur Lancel. ubi proxime n. 26. & loquendo in executione literarum Apostolicarum, dicit optimè Marques. de commiss. 1. p. cap. 13. n. 1. ut hujusmodi appellationis, cum non suspendat, non datur commissio nisi cum clausula (partio brevi) allegat Cassiador. decis. 10. de script. Staphil. de literis just. cap. predicta. num. 23. Puteus decis. 51. p. 1. Cardinal. Tusch. pract. conc. tom. 1. litera A. conclus. 4010. n. 9. & vide quæ nos suprà l. b. 4. cap. 3. versio Sis & illius sententia a num. 84. & latius lib. 2. cap. 3. per totum & ante fin. Et haec nota, quia utilissima valde sentit, & quilibet etiam doctus contrarium respondet motus regula generali.

Dende probatur, quia licet possit appellari à captiva & carceratione, eo modo quo diximus lupia suo loco: tamen à decreto capture pro executione rei judicatae, aut instrumenti guarantee, habentis executionem realem, & personali paratam, non datur appellatio, ita Scaccia de appell. p. 17. lim. 47. memb. 1. n. 160.

Et quod appellatio à carceratione injusta permittatur, nisi quando carcerario sit pro causa inappellabilis probat Ruin. in l. appell. c. 3. n. 178. Scaccia de appell. q. 12. num. 48.

Ex quo sequitur etiam, quod cum haec declaratoria sententia pro executione rei judicatae, sive obligacionis cameralis, seu literarum Apostolicarum lata, regulariter vestiatur, & assumat naturam judici-executivi, cui incidit ut appellatio caret suspensivo, quemadmodum ab ipsa executione dicendum venit ut quemadmodum ab hac appellationi deferatur, quando in ea modus exceditur, pariter est permittenda ab hujusmodi declaratoria pro executione lata, quando in ea exceditur modulus, & limites excommunicationis praecedentis, quia tunc ab excessa hoc ut licite, nisi deferat executor, vim faciet, & terminis dicit Scaccia de appell. q. 17. lim. 22. sub n. 7. vers. intellige hanc extensio, & exemplificat num. 12. post Imol. & Franc. quos referens sequitur Lancelot. Robert. de attent. 2. p. c. 12. limit. 21. *76* num. 14. 15. & 16.

Et ad predicta unum est notabile, quod executor merus

Pars IV. Cap. V.

539

merus, hoc est, ad nudum factum, & purum ministerium datum, cum non habeat jurisdictionem, nec causæ cognitionem aliquam, nisi exequi factum potest, deputari etiam non constitutus in Ecclesiastica dignitate, nec in illis observatur constitutio text. in c. statutum, de re scriptis lib. 6. Zabarella cors. 103. circa fin. n. 10. vers. ad ultimum, & per totum, & Federicus de Senis conf. 115. casus talis est, n. 2. vers. sed an executor. Cardin. Tusc. pract. conc. tom. 3. lit. E. conf. 497. n. 1. 2. & 3. & alibi passim per Doctores; ideo isti executores dati ad compellendum ad aliquod factum sunt meri executores, non mixti, quia nihil aliud tenentur expedire nisi compellere ad ipsum factum, & ideo non requiriatur, ut sint in dignitate constituti. Pro quo notat unam elegantem decisionem apud Puteum 192. in ordine lib. 3. fol. 365. in hac Judices in compulsorialibus literis dati, non debent esse in dignitate Ecclesiastica constituti, nec in ipsis servandum est c. statutum de script. in 6. quia non sunt dati judges, sed executores ad compellendum, & tales non includuntur sub dispositione d. c. statutum, ita colligunt ex his quæ dicit Staphilus in tract. de literis gratia & iustitia, fol. 41. hinc videmus, quod in literis compulsorialibus, talis committitur clericis, & tabellionibus; ita dixi in Rota die 19. Decembri 1548. & placui Dominis. Hactenus de dicta decisione.

Circa hæc autem unum mirabile adnotabo verbum Ludovici Roman. in conf. si. num. 17. quod i quando quis condemnatus est ad restituendum, cedendum, aut renuntiandum aliquid officium, seu beneficium & i monitus, & compulsus, nolit cedere, ac renuntiationem facere actualiter, habetur pro cedente juris interpretatione, & ministerio, per text. in c. bone, & postulatio. praetor. ubi quod si monitus Papa, & jure per Ecclesiastam compulsus sit, ut cedat, de facto cedere nolit, habetur pro cedente; quo declarato ad electionem alterius procedi potest, quod luce clarius probandum dicit ipse Roma. ibi, ea nempe ratione, quoniam qui tenet ex debito, ad ab licita dum à se jus aliquod, quod est penes eum si monitus abdicare non vult, habetur pro abdicante, & perinde proceditur, ac si abdicasset, dicit notabilem determinationem, & expressam text. in l. sancimus, §. cum autem C. ad Trebelia. ubi q. i hereditatem tenetur restituere, & monitus reculaverit haberi legis interpretatione pro cedente, & restituente, ac perinde procedit, ac si restituta foret, insuper ex casu, quem vocat notabilem secundum lecturam glo. & communem, in l. in omnibus la primera, ff. de pratoris stipula. in l. damnatio la 1. §. ff. de damno infelio & in l. 1. in fin. & lib. 2. ff. de infi. & in l. 1. C. de actionib. & oblig. *89* quibus convenient quod dicunt Thom. Gram. dicit. 59. n. 43. & 45. Arisini. Tepatus tom. 2. tit. de acquir. fol. 288. colun. 3. in princ. quod ex sola sententia judicis in rebus & juribus corporalibus, transfertur civilis & naturalis possessio, & sic alia actuali executione opus non est; quod ego intelligo, quando condemnatus obtinetur executorialia patitur jure suo uti, at secus si non patiatur, & alter non possit suo jure uti victor, quia tunc præcisè tenetur patientiam præstare, & ad id compelli potest, probat gl. juncto text. in l. herum ff. si servitus vindicetur, tenet Bart. in l. stipulationis non dividuntur, col. 14. n. 37. ff. de verb. oblig. Salic. in l. uni. C. de sent. que pro eo quod int. col. 1. n. 38. Ant. Gomez to. 2. varia. refol. c. 10. sub n. 22. ante fin. vers. secundo infero, ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et quia ideo operatur patientia in juribus corporalibus, ut jurisdictione, immunitas, servitus, & id genus, quod traditio in corporalibus; ac ideo quemadmodum in istis actualis traditio pro executione sententia requiritur, ita in illis ad sententia executorialia virtus compellendus est pro patientia; exactissime comprobat & examinat nostras Joan. Garc. de nobilit. gl. 8. §. 1. a princ. usque ad 6. ubi latè quod sola sententia in corporalibus non transferat dominium, sed requiritur executio & compulsion pro patientia; & sic falso loquuntur Gram. & Arisini. pro quo facit & determinavit Rota Roman. in una Calagurritana penitentia 1. Martii anno 1598. coram Corduba, & in alia Nericot. pensionis 5. Novemb. anno 1601. coram Litta, & in alia Brixensi 2. Maii 1594. coram Cardin. Mili. prout testatur Gratia. in dico. foren. 1. tom. 1. 13. 76. & 76. quibus firmat, fuisse dictum; in appre-

80 quibus convenient quod dicunt Thom. Gram. dicit. 59. n. 43. & 45. Arisini. Tepatus tom. 2. tit. de acquir. fol. 288. colun. 3. in princ. quod ex sola sententia judicis in rebus & juribus corporalibus, transfertur civilis & naturalis possessio, & sic alia actuali executione opus non est; quod ego intelligo, quando condemnatus obtinetur executorialia patitur jure suo uti, at secus si non patiatur, & alter non possit suo jure uti victor, quia tunc præcisè tenetur patientiam præstare, & ad id compelli potest, probat gl. juncto text. in l. herum ff. si servitus vindicetur, tenet Bart. in l. stipulationis non dividuntur, col. 14. n. 37. ff. de verb. oblig. Salic. in l. uni. C. de sent. que pro eo quod int. col. 1. n. 38. Ant. Gomez to. 2. varia. refol. c. 10. sub n. 22. ante fin. vers. secundo infero, ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et quia ideo operatur patientia in juribus corporalibus, ut jurisdictione, immunitas, servitus, & id genus, quod traditio in corporalibus; ac ideo quemadmodum in istis actualis traditio pro executione sententia requiritur, ita in illis ad sententia executorialia virtus compellendus est pro patientia; exactissime comprobat & examinat nostras Joan. Garc. de nobilit. gl. 8. §. 1. a princ. usque ad 6. ubi latè quod sola sententia in corporalibus non transferat dominium, sed requiritur executio & compulsion pro patientia; & sic falso loquuntur Gram. & Arisini. pro quo facit & determinavit Rota Roman. in una Calagurritana penitentia 1. Martii anno 1598. coram Corduba, & in alia Nericot. pensionis 5. Novemb. anno 1601. coram Litta, & in alia Brixensi 2. Maii 1594. coram Cardin. Mili. prout testatur Gratia. in dico. foren. 1. tom. 1. 13. 76. & 76. quibus firmat, fuisse dictum; in appre-

81 ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et quia ideo operatur patientia in juribus corporalibus, ut jurisdictione, immunitas, servitus, & id genus, quod traditio in corporalibus; ac ideo quemadmodum in istis actualis traditio pro executione sententia requiritur, ita in illis ad sententia executorialia virtus compellendus est pro patientia; exactissime comprobat & examinat nostras Joan. Garc. de nobilit. gl. 8. §. 1. a princ. usque ad 6. ubi latè quod sola sententia in corporalibus non transferat dominium, sed requiritur executio & compulsion pro patientia; & sic falso loquuntur Gram. & Arisini. pro quo facit & determinavit Rota Roman. in una Calagurritana penitentia 1. Martii anno 1598. coram Corduba, & in alia Nericot. pensionis 5. Novemb. anno 1601. coram Litta, & in alia Brixensi 2. Maii 1594. coram Cardin. Mili. prout testatur Gratia. in dico. foren. 1. tom. 1. 13. 76. & 76. quibus firmat, fuisse dictum; in appre-

82 ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et quia ideo operatur patientia in juribus corporalibus, ut jurisdictione, immunitas, servitus, & id genus, quod traditio in corporalibus; ac ideo quemadmodum in istis actualis traditio pro executione sententia requiritur, ita in illis ad sententia executorialia virtus compellendus est pro patientia; exactissime comprobat & examinat nostras Joan. Garc. de nobilit. gl. 8. §. 1. a princ. usque ad 6. ubi latè quod sola sententia in corporalibus non transferat dominium, sed requiritur executio & compulsion pro patientia; & sic falso loquuntur Gram. & Arisini. pro quo facit & determinavit Rota Roman. in una Calagurritana penitentia 1. Martii anno 1598. coram Corduba, & in alia Nericot. pensionis 5. Novemb. anno 1601. coram Litta, & in alia Brixensi 2. Maii 1594. coram Cardin. Mili. prout testatur Gratia. in dico. foren. 1. tom. 1. 13. 76. & 76. quibus firmat, fuisse dictum; in appre-

83 ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et quia ideo operatur patientia in juribus corporalibus, ut jurisdictione, immunitas, servitus, & id genus, quod traditio in corporalibus; ac ideo quemadmodum in istis actualis traditio pro executione sententia requiritur, ita in illis ad sententia executorialia virtus compellendus est pro patientia; exactissime comprobat & examinat nostras Joan. Garc. de nobilit. gl. 8. §. 1. a princ. usque ad 6. ubi latè quod sola sententia in corporalibus non transferat dominium, sed requiritur executio & compulsion pro patientia; & sic falso loquuntur Gram. & Arisini. pro quo facit & determinavit Rota Roman. in una Calagurritana penitentia 1. Martii anno 1598. coram Corduba, & in alia Nericot. pensionis 5. Novemb. anno 1601. coram Litta, & in alia Brixensi 2. Maii 1594. coram Cardin. Mili. prout testatur Gratia. in dico. foren. 1. tom. 1. 13. 76. & 76. quibus firmat, fuisse dictum; in appre-

84 ubi dicunt, quod i sententia lata in confessoria, quia declaratur jus actoris, & condemnatur reus ad patientiam servitutis, quod præcisè tenetur & compellitur, illam patientiam præstare; pro quibus facit elegans Rota decis. quam citavi infra hac 4. p. c. 14. sub n. 243. & 244. Et hoc exceptionis genere ad compellendum, con-

93

demnum, ad præstandum consensum venditioni, seu rei alienationi, utitur ut meliori, faciliiori, & magis proprio Consilium Neapolitanum, ut testatur Vincen-

tius de Franch. decision. 310. per totam 2. part. allegat

al

540 De Regia Protect. vi oppress. appell.

ad id text. inl. si cum dorem §. eo autem tempore , & Ca-
ra in rep. c. Imperiale, fol. 30. column. 2. litera N, vers.
quoad tertium, de prohibita feudi die, per Federicum : &
sc. prædictum Consilium Neapolitanum protulit de-
cretum, quod quædam illustris Principisa condemnata, ad præstandum consensum cuidam subfeudationi
factæ à vasallo suo juxta pacti conventionem, infra
tres menses præstet assensum prædictum, habcre-
tur pro præstito, rejecta compulsione posita à jure, ca-
ptis scilicet pignoribus, & venditis, juxta text. in l. 2. §.
ex hoc rescripto, ff. de ventre inspicendo, l. si quis à liberis,
§. si vel parens, ff. de liberis agnosc, ubi per Cordub. ibi in
princ. dicitur, hanc executionis formam perverstam
esse, & sic altera electa fuit per Consilium ut propria,

Et pro hujs doctrina comprobatione adduco text.
in c. contingit, de dolo & contum. ubi habetur, quod si
actor do'o, vel potentia aduersarii non potest à judice
mitti in veram, & actualem possessionem rei post an-
num; habeatur pro vero possesso, efficitur verus
possessor ministerio juris, quem text. singul. & melio-
rem de jure dicit Ant. Go. in l. 45. Tauri sub n. 111. vers.
3. pro ista parte, & ab eo citati, expendo etiam text. in l.
quamvis, ff. de bonis autho. jud. poss. juntio §. superior, ubi
habetur, quod si propter aliquod impedimentum, quis
non possit mitti per judicem in possessionem actualiter
habeatur pro possesso dispositione, & ministerio il-
lius legis, quam dicunt notabilem, unicam, & singula-
rem citati ab Ant. Gom. ibi vers. quinto pro ista parte.

Cujus etiam farinæ est, quod si quis fuerit condem-
natus ad tradendum instrumentum alicuius debiti, pu-
ta, alicui tanquam ab ejus obligatione liberato, si non
reperitur instrumentum, cogitur condemnatus ei face-
re aliud instrumentum liberationis, Angel. Aretin. in
conf. 136. in themate an. 13. qui n. 17. & secundo. quan-
do dicit, quod condemnatus in eo, quod de jure est im-
possible, sed honestum, compellitur de facto eo modo,
quo potest, quem referens in utroque casu sequitur
Card. Tusc. præf. concl. tom. 7. littera S. concl. 126. n. 128.
qui quidem ibi n. 125. dicit, quod licet sententia sit
stricti juris, tamen sententia condemnans Titum ad
conservandum indemnum Gaium ab obligatione facta
per ipsum Gaium, si hujusmodi Gaii obligatio est jam
extincta, quia fuit compulsa solvere, debet conseruari,
& relaxati indemnisi, eo modo quo potest, ut scilicet
solutum eidem restituatur, licet sententia dicat relevari
ab obligatione, comprehendit etiam elevari à solu-
tione, facta vigore obligationis, allegat ad hoc Angel.
Aret. hoc plenè tractantem in d. conf. 136. n. 4. cum seq.
qui contra illis satisfacit.

100 Et denique pro intelligentia eorum quæ dicta sunt
haec tenus, adverte; quod illi quatuor procedendi diver-
si modi, præmissi pro execuzione executorialium par-
ter sint eligendi, & eodem modo repetendi in exequente
instrumento guarentigiatum, seu in forma Camerale
Apostolica, ut etiam notant præcitat DD. & clare
deprehenditur ita ut & execuzione instrumenti con-
tinentis quantitatem pecuniarum, servetur forma posita
pro execuzione executorialium super quantitate pecu-
niaria. Instrumento vero continente speciem certam,
puta domum, &c. servetur ordo traditus in execuzione
executorialium, quibus certa res, & species contine-
tur, & de singulis nempe, quando instrumentum con-
tingit promissione facta, aut juris incorporalis ut pa-
riter idem modus repetatur, quoniam instrumentum
Camerale habet vim sententiae transacta in rem jud.
& obligatus ex eo habetur pro condemnato jam, & sic
quoad executionis procedendi modum æquiparantur
executoriales, & instrumenta guarentigia, Benedict.
de Bar. in tract. de guar. p. 2. q. 13. fol. 546. Ant. de Canar.
in tract. de execut. instrutus q. 4. sub n. 79. fol. 44. Sca.
de appell. q. 19. lim. 10. n. 8. ad fi. Joan. Garcia de nobilit.
gl. 6. §. 2. n. 25. & ideo de executione sententia ad execu-

tionem instrumenti guaren. licitum est arguere secun-
dum Bart. in l. cum unus in si. ff. de bonis autho. jud. possit.
Bald. si in col. 2. ff. eodem. iij. Rom. conf. 76. n. 4. Angel.
in l. 1. C. quando provo. non est necesse. Quinti Man. in tract.
inhibit. q. 49. n. 2. Paz. in tract. 4. tom. 1. c. 1. n. 3. & ita
pariter variantur exequendi modi uniuscunque instru-
menti qualitas exposcat; vide qua nos inferius cap. 8.
num. 365.

C A P U T IV.

Ab executo, sive suæ personæ, aut commis-
sionis, sive superioris mandantis defectu,
jurisdictione, & potestate carente, & ad
ulteriora procedente, appellationi non de-
ferente: an & quando vis fiat, & an is hu-
jusmodi incompetencia cognoscere queat.

S U M M A R I U M.

- 1 Excessus ex defectu potestatis à ceteris excessus specie-
bus substantiam rapit, & de omnibus componitur.
- 2 Cum defectu potestatis executoris quarinus, necessario
inferimus ad excessum.
- 3 Executor aliquam partem potestatis usurpans excedat
multo fortius qui totam arripit.
Nullitas nulla major, quam quod fit exira potestatem,
ibidem.
- 4 De executoris potestate quando disputatur, locum habet
appellatio suspensiva.
- 5 Excede dicuntur executor eo ipso quod alisque jurisdictio-
ne procedit.
- 6 Exceptiones incompetencia fui aut mandantis se subexe-
cutor rejeciens procedas executione, excedit, &
dat regal. appellatio suspensiva.
- 7 Executor beneficiatus etiam si affirmat viam meritis non
admitit exceptionem surreptionis aut nullitatis sua
potestatis, potest appellari.
- 8 Exceptio relevans & legitima dicitur que provenit à cau-
sali, que justam causam prostat appellandi.
- 9 Exceptio non potest executioni opponi, non potest appelle-
rari ob rejectionem.
- 10 Ab executori vigore brevis Cameralis habentis excepcionem
paratam potest appellari, quando verificatur sub-
reptio commissionis.
- 11 Plus infinita causa in re ipsa, quam in causato.
- 12 Omne jus potentius operatur in causa quam in causato.
- 13 Excessus nullus alius major quam defectus potestatis.
mandata, quia immediate & naturaliter est excessus.
- 14 & 15 Executor merus saltim de exceptione infringente
suam potestatem, cognoscit ad effectum remittendi
tantum.
- 16 Executor mixtus potest cognoscere de potestate sua an
rescriptum sit falsum vel surreptitium, & se pronun-
tiare judicem vel non.
- 17 Executor merus potest de exceptione defectus sua potes-
tatis cognoscere extrajudicialiter ad effectum superse-
dendi in execuzione.
- 18 Executor meri potestas ob falsum instrumentum nulli-
tatem redditur.
- 19 Executor merus licet non admittat exceptiones contra
sententiam, tamen defectus potestatis sua admittit.
- 20 Executor merus quantumvis præcisam habeat faculta-
tem, potest cognoscere de falsum narrariorum ad ef-
fectum supersedendi.
- 21 Executor merus tenetur admittere exceptionem noviter
ortam, quam si seiret mandans in execuzione superse-
deret.

Exceptio

- 22 Exceptio falsa & surreptitia commissionis oritur post
sententiam, & est incognita superiori.
- 23 Executor merus de exceptione relevanti, puta surreptio-
nia ceram eo opposita cognoscit, ut remittat & superse-
deret si verum inveniat.
- 24 Executor merus admittens exceptionem ad rescribendum
& supersedendum, remanet nihilominus merus.
- 25 Exceptio impugnante potestatem delegatis potest dele-
gatus cognoscere.
- 26 Exceptiones infringentes jurisdictionem delegantis,
admittit, & cognoscit delegatus.
- 27 Judge quilibet sive ordinarius, sive delegatus, cognos-
cit an sua sit jurisdictione.
- 28 Executor admittit exceptiones concludentes defectum
tam sua quam mandantis potestatem.
- 29 Declara.
- 30 Executoris potestas pendet à potestate mandantis.
- 31 Excessus executoris ut detegatur, inquirimus potestatem
mandantis.
- 32 Delegata causa que ad jurisdictionem mandantis non
spectat, omnia sunt irrita & appellatione non agent.
- 33 Executoris potestas debet à potestate mandantis regula-
ri.
- 34 Infecta primitiva, infecta censentur derivativa.
- 35 Arboris rami majores vires non habent quam à radice
suscepient.
- 36 Radice infecta rami exsiccantur, & palmites inficiun-
tur.
- 37 Radice infecta & extinta rami pullulare non pos-
sunt.
- 38 Nemo plus juris in alium transfert, quam ipsi compe-
tatur.
- 39 Avocata jurisdictione à delegante intelligitur sublata
ab ejus delegato compulsore in partibus.
- 40 Appellatio ab executo mixto aut mero reiente legiti-
mam exceptionem defectus sua potestatis aut man-
dantis, non deferente, vim geri declaravit Sena-
tus.
- 41 Suprema tribunalia hac utuntur praxi, sive in causis
ecclesiasticis per viam violentie, sive in profanis exce-
dentibus.
- 42 Executor ante commissionis executorialium presentatio-
nem & intimationem sibi factam, caret potestate &
jurisdictione, nec tanti potest.
- 43 Jurisdictionem ac potestatem nullus delegatus recipit
ante literarum presentationem & intimationem.
- 44 Commissione esse presentatam non sufficit, sed requiri-
tur ut sequatur appellatio.
- 45 Executor etiam si sciat facultatem sibi competere, tamen
ante presentationem non recipit potestatem.
- 46 Per executorem gesta post terminum limitatum in commu-
nicione, sunt nulla ipso jure, atque vim facit procedens.
- 47 Executor ad exactiōem post terminum exigens, vinculis
ligatus ad superiorē remittitur.
- 48 Executor ignorans prorogationem de tempore ad tempus,
si procedat post terminum, irite & nulliter facit.
- 49 Commissione collata in tempus quo committens caritatu-
ris est jurisdictione, est nulla, remissive.
- 50 Judge scilicet appellatione pendente & ejus termino non po-
test exequi, ita nec executionem committere, cuius defec-
tus est particeps executor.
- 51 Non potest quis per alium facere, quod non potest facere
per se ipsum.
- 52 Executor non dicitur executionem facere, sed man-
dans.
- 53 Executor est velut causa instrumentalis que nihil dif-
ponit.
- 54 Actus non attribuitur execuenti, sed mandanti.
- 55 Judge vim facit non defens appellatio à commissione
executionis sententia suspensa per legitimam appellatio-
nem.
- 56 Executor procedens ad executionem sententia suspensa
Salgado de protest. Reg.

ISTHÆC presens excessus species, à ceteris omo-
nibus excessus speciebus virtutem, & substantiam rapit,
siquidem cum de omnibus participet nec non à
cunctis aliis sola componatur ista, verum etenim ve-
rum est, ut cùm de executoris potestate, ac jurisdictione
dubitari contingit, necessariò de excessu dubitatio-
infertur; eo namque ipso quod executor sine juridi-
ctione, & potestate procedit, dicitur excedere, & ex
ipsa transgressione potestatis mandata, eodemq; mo-
mento ori, atque excusum simul generari, constat;
quoniam executor in eo quod excedit, definit esse ex-
ecutor, & judge incipit jurisdictione, & potestate care-
re, ac efficitur privata persona, ordinaria potestati sub-
iecta, ut satis abunde diximus & comprobavimus su-
præ hoc lib. 4. c. 3. per totum; & c. 4. post prin. usque ad si-
qua omnes ibi adductas considerationes hic applica-
non repetam. Apparet etiam ex ipsa excessus descrip-
tione, quam apposui ibi in d. c. 3. n. 36. & 37. ut novum si-
quoddam gravamen extra limites potestatis mandata
per executorum illatum, & si arripiens partem juridi-
ctionis & potestatis excedit, juxta l. q. icung; & l. contra
nostræ